

امنیت از جمله واژگانانی است که استفاده زیادی داشته اما در مقام تعریف کمتر به آن توجه شده است. شاید به این دلیل که برای فرض شده است.

امنیت در تمام بحث های آفرینش بوده است که همواره در نظم آفرینش توجه شده است. در بحث مربوط آدم

با توجه به سبب تاریخی این سوال مطرح بوده که هدف از تشکیل دولت چیست؟ آزادی یا امنیت؟

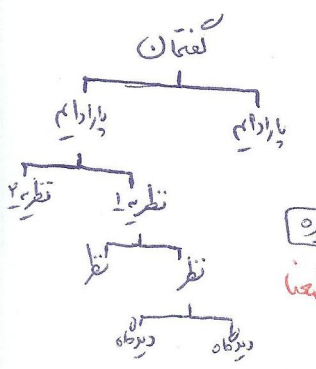
تا وقت دولت تشکیل شده، در حالت طبیعی (Natural) قرار داریم. آزادی وجود دارد. اما زمانی که دولت ایجاد می شود، آزادی انسان را در همه حوزه ها محدود می کند. در مقابل محدود شدن آزادی، خدمات عمومی توسط دولت تأمین می شود که مهم ترین خدمت عمومی، تأمین امنیت است. خدمات عمومی آن دسته از خدمات است که به طور فردی قابل تأمین ندارد.

اولین دغدغه مردم، تأمین امنیت است؛ «لابد للناس من أمر» بزرگوار فاجعه

پس امنیت یک موضوع تاریخی است که در تاریخ تحول بشر وجود داشته است.

تعاریف امنیت: مجموعه تعاریف ارائه شده از امنیت؛ ۲ دسته اصلی تقسیم می شود: ۱- لغاتان ایجاب امنیت ۲- لغاتان سلبی امنیت

لغاتان ایجاب: مجموعه ای از گزاره های منطقی که به صورت معناداری به هم متصل شده اند؛ به طوری که تولید معنا می کنند. پارادایم: مجموعه ای از گزاره های منطقی هستند که الگوها و معنی را برای تولید یک رفتار مشخص ایجاد می کنند.

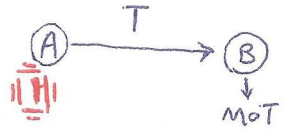
* لغاتان بالاتر از پارادایم است؛ چرا که برای پارادایم تولید معنا می کند. اسلام سیاسی یک لغاتان است. اللوی «ولایت فتنه» را برای آن تعریف کرده ام.

پس اگر رابطه ای بین لغاتان و دیدگاه را قطع کنیم، دیدگاه بی معنا می شود. دیدگاه مرگ در یک لغاتان شهادت معنا می دهد و در لغاتان دیگر مرگ است.

تفسیری: عبارتست از مجموعه ای از گزاره های منطقی که نحوه ارتباط میان دو یا چند متغیر را در ساختار زبانی مشخص می بیند. بر پذیرش نسبی خنجان آن حوزه ارائه می دهد.

نظر: زیر مجموعه ای نظریه است اما پذیرش نسبی خنجان را ندارد. دیدگاه: نظم و نسق نظریه و سبانی استدلال آن را نیز ندارد.

لغاتان سلبی: امنیت = نبود تهدید. امنیت عبارتست از وضعیتی که در آن منافع بازیگر از سوی دیگر بازیگران یا مورد تهدید قرار نگیرد و یا در صورت وجود تهدید، امکان مدیریت آن برای بازیگر وجود داشته باشد. مدیریت تهدید: مجموعه سیاست های که به بازیگر امکان مهار، مقابله و یا تبدیل تهدید را می دهد.

[Manage of threat] ← MoT

* در گفتمان سلبی چند عنصر وجود دارد که تکلیف ساخت امنیت را مشخص می کند:

خرده ملّی: از اسباب لازم در داخل برخوردار نیستند. در گفتمان سلبی داخلی اند.
 ملّی: نظام سیاسی بر مسائل داخلی حقوق یافته یا حاکمیت شکل گرفته است.
 منطقه ای: قدرتی که از حوزه داخلی خود فراتر رفته و در بعد منطقه ای تأثیرگذار است.
 بین منطقه ای
 بین المللی
 جهانی

- چند مورد مهم است
- میزان قدرت
 - شبکه ارتباطی
 - اهداف حیاتی...
 - انگیزه (ت) (ت)

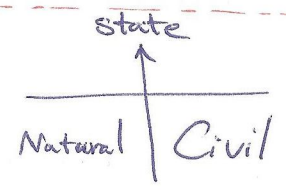
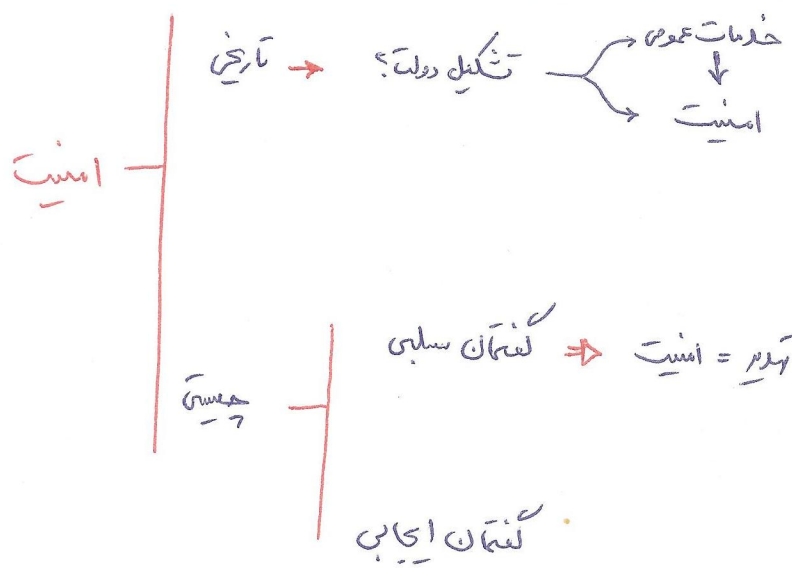
* رابطه ی انگیزه ها و انگیزه های امنیت مستقیم نیست.

دوم) تهدید شونده ؛ منافع بازنگر مهم ترین عامل است.

- تهدید عبارت است از مخاطره نسبت به منافع.

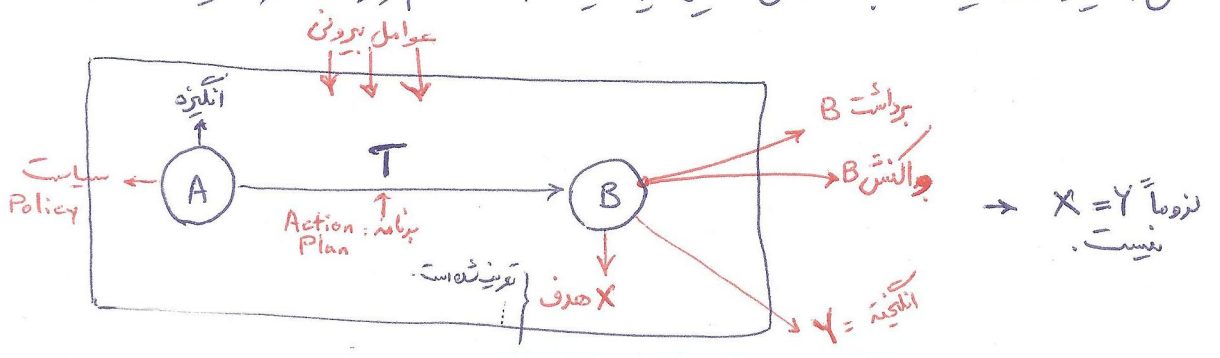
منافع یک بازنگر به ۳ دسته ی اصلی قابل تقسیم است

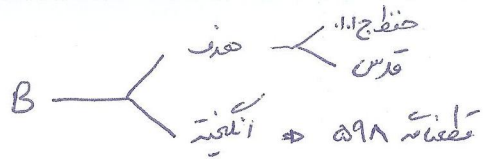
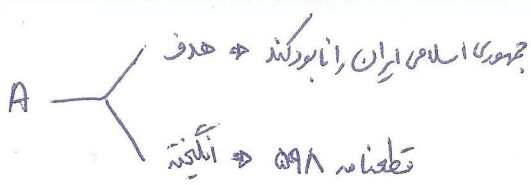
- حیاتی
- مهم
- حاشیه ای

تظریه ای مختلف در امنیت داخلی / جلسه ی دوم [هفته ی دوم] / دکتر اونچاری / ۱۹، ۱۱، ۹۳

انگیزه جسته از هدف است که جنبه ی عینی پیدا می کند. انگیزه، نیرو محرکه ای است برای رسیدن به هدف. گاه هدف یک چیز است ولی انگیزه چیز دیگری می شود. انگیزه آن چیزی است که در نهایت محقق می شود. در تولید تهدید تنها عامل تهدیدگر مؤثر نیست؛ بلکه عوامل محیطی نیز تأثیرگذار اند. هم چنین رفتار تهدید شونده مؤثر است.

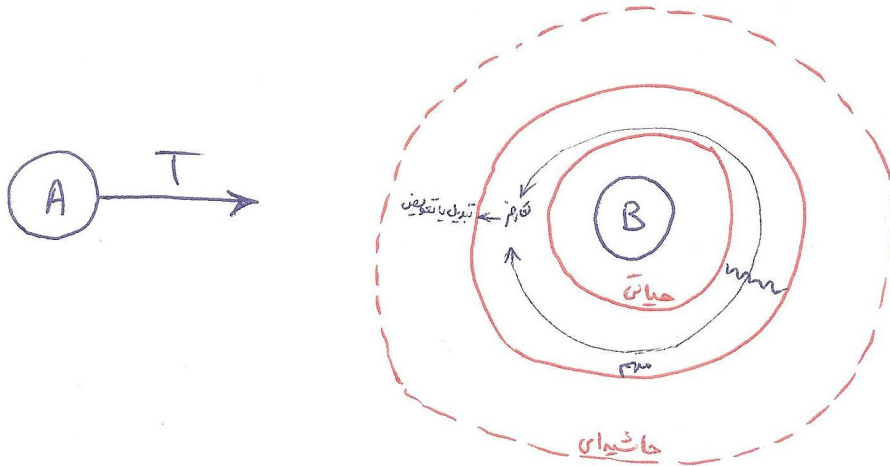
منفعت: چیزی که برای بزرگتر مطلوبیت داشته، صیانت، ارتقا و یا تسهیل آن را دنبال می نماید.

منافع حیاتی: آن دسته از منافع که با هستی بزرگتر در ارتباط اند. در نتیجه غیر قابل جان زنی و معامله می باشند.

منافع مهم: آن دسته از منافع که اولویت نخست در آن ها تأمین می باشد (مانند منافع حیاتی) مگر در موارد خاص که قابل تبدیل یا تعویض هستند.

در منافع حیاتی موارد خاص وجود ندارد لذا منافع حیاتی قابلیت تبدیل و تعویض ندارد.

منافع حاشیه ای: منافع که وضع می شوند برای جان زنی؛ وضع می شوند برای صیانت از منافع حیاتی و مهم.

نکته ۱: حجم منافع از حاشیه ای به سمت حیاتی باید کاهش یابد. در الگوی مطلوب امنیتی منافع حیاتی باید کم تر باشد.

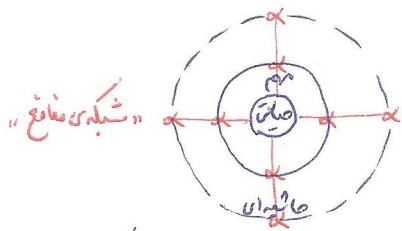

توسعه منافع حیاتی از لحاظ امنیتی مطلوب نیست.

نکته ۲: فلسفه وجودی منافع حاشیه ای، مهم و حیاتی نباید با یکدیگر ترکیب یا خلط شود.

جمع بندی: تهدیدات از رویکرد سلبی متناسب با میزان اهمیت موضوع تهدید (منفعت) قابل تقسیم و درجه بندی است. تهدید در منافع حیاتی اولویت دارد نسبت به منافع حاشیه ای و مهم.

* ارزش و حساسیت منافع حیاتی بسیار بالاست. به همین جهت هر چه تعدد منافع حیاتی بیشتر تر شود، میزان آسیب پذیری نیز بیشتر خواهد بود.

* منافع حیاتی، مهم و حاشیه ای، در یک شبکه پیوند دارند. شبکه منافع: شبکه حاصل آمده از منافع سه گانه.

دلالات ای استیلا شبکه منافع: ۱ اتصال: لطمه و آسیب به یکی از منافع، به منفعت دیگر آسیب منتقل می کند. اصل اتصال

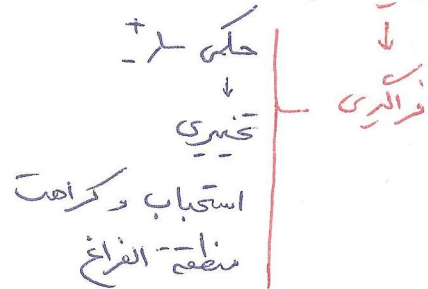
امکان بهره برداری از منافع را می دهد؛ مثلاً تهدید ایران علیه رژیم صهیونیستی به منفعت حاشیه ای آن، بر منافع مهم و حیاتی آن، تأثیر گذار است. گاهی اوقات به منافع حیاتی دسترسی نداریم، از طریق تأثیر گذاری و تهدید بر منافع حاشیه ای، بهره برداری حاصل می شود.

۲ سیر (جریان): فرصت (و تهدیدات درون شبکه منافع در حال سیر هستند و هیچ کدام ثابت نیستند. ضربه و آسیب بزرگ تر، موجب اثر گذاری بیشتر در منافع حیاتی می شود.

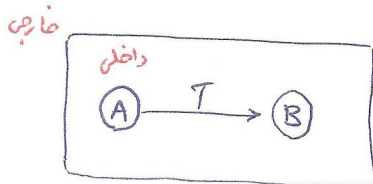
* یکی از مولفه ها شکل گیری منافع حیاتی، ایدئولوژی است.

فراگیری و جهان شمولی اسلام چند سطح دارد:

جهان شمولی و حیاتی بودن منفعت منافات با هم ندارند.

سوم) محیط: مجموعه عناصر پیرامونی که به صورت سلبی یا ایجابی در تکون و عملکرد تهدید یا فرصت، تأثیر گذار است.

محیط در یک تقسیم بندی رایج به دو قسمت تقسیم می شود: داخلی و خارجی. از حیث قلمرو

از حیث ماهیت: سمت افزارانه ← جغرافیا / نرم افزارانه ← قومیت، فرهنگ، آداب و رسوم، جهان شن / داخلی / خارجی

تأثیر محیط (جزء محیط مهم است) مهم ترین تأثیر عامل محیط به نقش گمانه زوری (رئیس دهنده) و تحول ماحولی

است. محیط گاه در اثر گذاری تهدید، تسریع کننده است و گاه تغییر محیط موجب تغییر در اثر بخشی تهدید است. [۴]

حوزه‌ها محیط ← مدیریت افکار عمومی : این امکان را می‌دهد که تهدید را تبدیل به فرصت کرد
 ← دیپلماسی عمومی : افکار خارج از مرزها برای ما مهم است.

نظریه‌ای مختلف در امنیت داخلی / دگر انتقاری / جلسه‌ی چهارم [هفت‌می ۲۰۲۰] / ۳، ۱۲، ۹۴

محیط‌شناسی : ← سخت نرم ← داخلی / خارجی

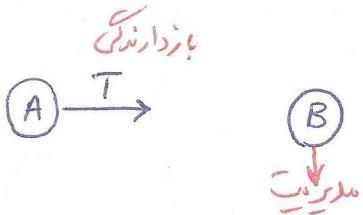
← نرم : بازه‌ای از مقدرات تاریخی را شامل می‌شود ، مانند اپیدمیولوژی

← سخت : مؤلفه‌های سخت افزاری می‌تواند شامل مواردی مانند جغرافیا و ژئوپولیتیک باشد.

تهدید : فحاشی است که متناسب با اهداف و امکانات عامل ، در چهارچوب شرایط و مقتضیات منطقه‌ای نسبت به منافع بازنگر هدف ، تولید و طراحی می‌شود .

* موضوع مهم امنیت ، تهدیدشناسی است .

* امنیت در لغت‌نامه سلبی تزلزل پیدا می‌کند به قدرت . امنیت و قدرت دوروی یکی است که از یکدیگر جدا می‌شود و رابطه‌ی این دو ، رابطه‌ی مستقیم است . به عبارت دیگر استراتژی امنیتی توصیف شده از سوی کارشناسان این لغت‌نامه (سلبی) به صورت ساده عبارت است از : افزایش قدرت به منظور افزایش میزان امنیت .

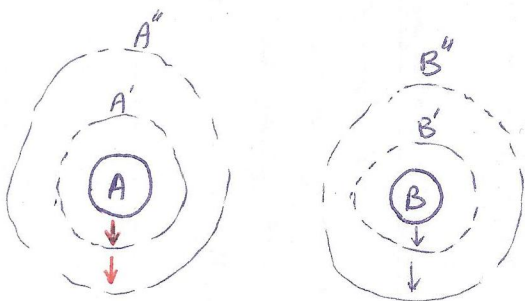

الف) قدرت مانع و بازدارنده‌ی تهدیدات است .

ب) قدرت امکان مدیریت تهدید می‌دهد .

لغت‌نامه سلبی در مقام عمل مورد نقد واقع شده و باندیده‌ای به نام «مفهوم امنیتی» مواجه هستیم .

معنای امنیتی / security Dilemma

* مفهوم امنیتی چگونه ایجاد می‌شود؟

بازنگری B برای جلوگیری از تهدید A ، قدرت خود را افزایش می‌دهد .

این مسئله باعث افزایش ناامنی می‌شود ؛ چرا که بازنگری A احساس

ناامنی می‌کند و لذا به سمت افزایش قدرت خود پیش می‌رود .

در دوران جنگ سرد چنین آنگاه به وقوع پیوست .

نقدها به لغت‌نامه سلبی : ۱- مفهوم امنیتی ایجاد می‌کند . هدف تأمین امنیت است ولی در واقع ناامنی تولید می‌شود .

۲- نگاه دست دراز به امنیت دارد . لغت‌نامه سلبی ، امنیت را تعریف نمی‌کند . بلکه

تنها امنیت را نبود تهدید معنا می‌کند. درست مانند این که بگوئیم روز یعنی این که شب نباشد! نگاه کارشناسان در این گفتار، عرض است. هرگونه اصل تهدید است، امنیت عرض است. رانالیت این سخن چنین عقیده‌ای دارند که تأکید بر force است.

* در اواخر دوران جنگ سرد، اتحادیه بریتانیا سببی شکل گرفت. مارک سومر و گالینگ از جمله افرادی بودند که گفتار سببی را مورد نقد قرار دارند اما نظریه‌ی جانزین ارائه نکردند. تنها کاری که گالینگ کرد این بود که در محیط نسبت و طبیعت بررسی کرد و ضد اصل مطرح کرد؛ گفتار اجابی با فرمایش سورس تقویت شد اما اقدامات چون حادثه استیبلر گفتار اجابی را باطل سوازم کرد.

اصول جدید گالینگ

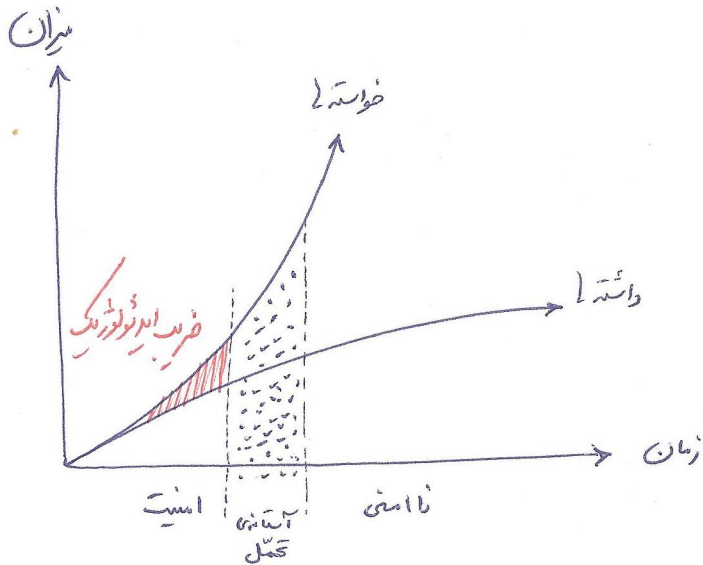
(۱) انطباق: انطباق با محیط موجب افزایش امنیت می‌شود. این موضوع را در موجودات مختلف بررسی کنیم.

(۲) قابلیت خودترمیمی: در عین ضعف ظاهری، این قابلیت، امنیت را است. مثل مارمولک

:

نتیجه‌ی اصول ۱۲ گانه‌ی گالینگ: قدرت به معنای معیار امنیت نیست.

گفتار اجابی امنیت: امنیت عبارت است از نسبت میان خواسته‌ها و داشته‌ها در چارچوب ضریب ایدئولوژیک به گونه‌ای که در آن واحد سیاسی، تولید رضایتمندی نماید.

حالت سورس از دیدگاه خانم تداوبرت گار: این ۲ زمان سورس می‌کنند که به آن چه که توقع دارند، نمی‌رسند. این محور امنیت نسبی موجب سورس می‌شود.

① خواسته: مجموع نیازهای که اولویت یافته و بازنگری جهت تأمین، صیانت و ارتقای آن حاضر به هزینه کرد منابع در اختیار می باشد.

- ملاحظات استثنایی در بحث خواسته ها:

- خواسته لا حالت فزاینده دارد.
- به کاهش خواسته ها موجب کم شدن شکاف می شود. لذا نوعی است ایجاد می شود، اما این نوع است نیازمند است.
- پیام گنجینه در زمینه خواسته ها، درست نیست. پیام گنجینه، غیر افزایش دهنده خواسته ها، خواسته ها باید صورت مدیریت شده و با شیب ملایم افزایش یابد.
- خواسته لا یک دست نیست و انواع دارند.
- به خواسته های مشروع / نامشروع ← تطابق با شرع
- به خواسته های ممکن / غیر ممکن ← امکان تحقق

مدیریت خواسته: برنامه ریزی جهت تأثیرگذاری در فرآیند تکوین، رشد و اظهار خواسته.

ماهوی: مشروع یا نامشروع بودن، جامعه باید مطابق با خواسته مشروع بین برود و تربیت شود.

شکلی: جامعه به گونه ای تربیت شود که خواسته ها مطابق با اصل تدریج، میضری، چه موقعی و چگونه باشند.

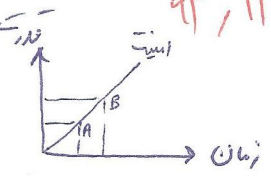
مدیریت خواسته سوظف است، دو موضوع

نظریه ای مختلف در امنیت داخلی / حکمران معنوی / جلسه پنجم [هفته پنجم] / ۱۰، ۱۲، ۱۳

تأقیل از خانم ته رابرت کار، تعریف از امنیت به صورت نقطه ای روی نمودار (زمان - قدرت)

ارائه می شد. اما تعریف کار بر اساس وضعیت بود. نموداری که کار ارائه داد، طبق نمودار "ج" در اقتصاد است.

طبق این نمودار حوض قدرت بین تر باشد، امنیت بالاتر است.

② دانسته ها: مجموع پاسخ های ارائه شده به خواسته لا.

* **بایسج** چند صورت دارد:

- **تأمین**: خواسته‌ای مشروع و ممکن را باید تأمین کرد.

- **آفانس**: در صورتی خواسته‌ای با مشروع نباشد و یا امکان تحقق نداشته باشد، وظیفه دولت، آفانس است؛ از لحاظ امنیتی این کار، ناچهارم و در نتیجه تأمین به بار می‌آورد. کارشناس امنیتی وظیفه دارد آفانس را به گونه‌ای صورت دهد که از لحاظ ذهن جامعه را آماره‌ی نپذیرش نماید.

امروزه آفانس، حرف اول را می‌زند؛ چرا که بسیاری از خواسته‌ها قابلیت تأمین ندارند.

البته آفانس جایی است که اوله‌ی مستدل و منطقی وجود دارد.

- **توصیه**: گاهی نظام امنیتی در تأمین خواسته‌ها ناتمام اند. به علاوه قدرت آفانس نیز ندارند؛ در نتیجه به توصیه روی می‌آورند که می‌تواند به دلایل تکلیفی

بایسج امنیتی توصیه به صورت کوتاه مدت و مقطعی، مفید است؛ هر چند ضرب نفوذ بایسج دارد.

- **سرکوبی**: در صورتی که از هیچ یک از طرق بالا نتوان بایسج نیازها را دار.

* اگر چه خواسته‌ها به طور فزاینده در حال افزایش اند، اما کارآمدی نظام امنیتی را می‌توان از طریق مدیریت خواسته‌ها افزایش داد.

* **کارآمدی** دلالت بر توان تأمین، آفانس و توصیه یک نظام دارد.

- در عالم واقع معمولاً روند افزایش خواسته جلوتر از روند افزایش داشته‌هاست.

③ **ضرب ایدئولوژیک**: مجموعه‌ی اصول و یا گزاره‌هایی که به صورت بیشین پذیرفته شده اند.

ضرب ایدئولوژیک هر جامعه متفاوت است؛ در جامعه‌ی اسلام، در جوامع دیگر ناسیونالیسم، زبان، ... ضرب ایدئولوژیک به شمار می‌روند.

* **مهم‌ترین کارکرد امنیتی ضرب ایدئولوژیک عبارت است از:**

ضرب ایدئولوژیک مانع از واگرایی خواسته‌ها و داشته‌ها در واحد زمان می‌گردد و از این طریق، تولید زمان برای مدیریت امنیتی می‌نماید.

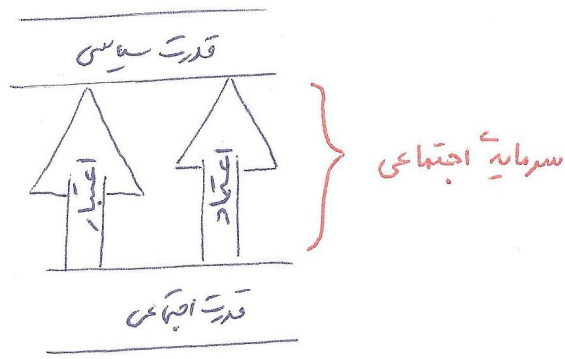
با این تعریف از منظر امنیتی در مواجهه با ضرب ایدئولوژیک یک باید و یک نباید داریم:

نباید ۱) مدیران امنیتی هرگز نباید مدیریت امنیتی را بر پایه‌ی ضرب ایدئولوژیک استوار نمایند.

باید ۲) مدیریت کلان جامعه باید به تقویت و بازتولید ضرب ایدئولوژیک اقدام کنند.

نظریه (ی) مختلف در استیلا داخلی / دکتر افتخاری / جلسه ششم [هفته ششم] / ۱۷، ۱۲، ۹۳

سرمایه اجتماعی: اگر رابطه میان قدرت اجتماعی و قدرت سیاسی بر مبنای اعتماد و اعتبار باشد، سرمایه اجتماعی است.

سند میان ضرب ابرو لورنگ و سرمایه اجتماعی به صورت عام رفاصل مطلق است. ضرب ابرو لورنگ علاوه بر اعتماد و اعتبار شامل اعتقاد، عرف و... نیز می شود.

علم و استیلا

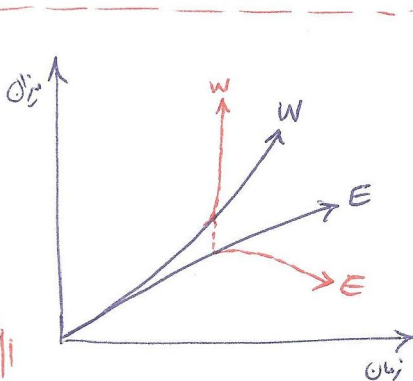
گاهی عالم شدن (دانستن) موجب ایجاد امنیت است. اما گاهی جهل و ندانستن، امنیت محصل است.

سختی خواسته (از طریق نظرسنجی) صورت می گیرد. جیسوی خواسته ها با نظرسنجی ها مشخص می شود. گزارش عملکرد نشان دهنده میزان داشته ها است.

برای تعیین سطح ضرب ابرو لورنگ ۲ معیار وجود دارد: ۱. ظواهر شریعت ۲. میزان التزام عملی

$$S = \alpha \frac{E}{W}$$

S ← استیلا
 E ← کما آید
 W ← خواسته
 ضرب ابرو لورنگ

بر اساس الگوی ایجابی، فرآیند استیلا یا ناامنی را معین نمود:

	ضرب ابرو لورنگ	داشته ها	خواسته ها	
بدترین حالت	↓	↓	↑	ناامنی در کوتاه مدت
بهترین حالت	↑	↑	—	استیلا در کوتاه و میان مدت

حالت ثبات

ضرب ایدر ایدر ضرب
↑

داشته ها
↑

خواسته ها
↑

در نگاه ایجابی با توجه به سه مؤلفه می بیان شده می توان چنین استنباط نمود که وضعیت امنیتی هر جامعه ای را در چشم انداز آینده متناسب با فرآیندهای آگانه می مدیریت خواسته ، افزایش کارآمدی و تقویت ضرب ایدر ایدر ضرب در یکی از حالات نا امنی در کوتاه مدت ، نا امنی در میان مدت ، ثبات و بلند مدت و وضعیت امنیتی ، افزایش امنیت در کوتاه مدت ، میان مدت و بلند مدت خلاصه نمود .

- الف. نا امنی در کوتاه / میان / بلند مدت
- ب. امنیت در کوتاه / میان / بلند مدت
- ج. ثبات

◀ گفتمان ایجابی ، رونیزی است . روند شناسی موجب ایجاد توانایی رشد و معایب می شود .

◀ گفتمان ایجابی ، توانی مجوز بالایی دارد .

◀ گفتمان ایجابی ، جامع وجه سلبی نیز می باشد . گفتمان ایجابی ، وجه گفتمان سلبی را نادیده نمی گیرد .

نظریه های مختلف در امنیت داخلی / دکتر افتخاری / جلسه ی هفتم [هفته ی هفتم] / ۹۳/۱۲/۲۴

با فرض پذیرش گفتمان ایجابی، برای مدیریت تهدیدات عینی چه باید کرد؟ آیا گفتمان ایجابی به تهدیدات عینی توجه ندارد؟

پاسخ کوتاه: گفتمان ایجابی می تواند برای تهدیدات عینی تحلیل تجویز نماید.

جایگاه تهدیدات عینی در تجزیه و تحلیل گفتمان ایجابی:

مقدمه اول) در وضعیت تعارض منافع، چه شرایطی موجب می شود بازیگر B اقدام به تهدید بازیگر A می کند؟

- زمانی که بازیگر B مطمئن باشد میزان منافی که به دست می آورد، نسبت به هزینه هایش بیش تر باشد. (قانون هزینه-فایده) منافع ناشی از اقدام < هزینه های اقدام
- ریسک اقدام پایین باشد؛ از تحقق نتایج مطلوب خود تا حد زیادی مطمئن باشد. حمله ی نظامی علیه ایران از این بابت انجام نمی گیرد که ریسک اقدام بالاست نه از این جهت که قدرت نظامی ایران بالاست.

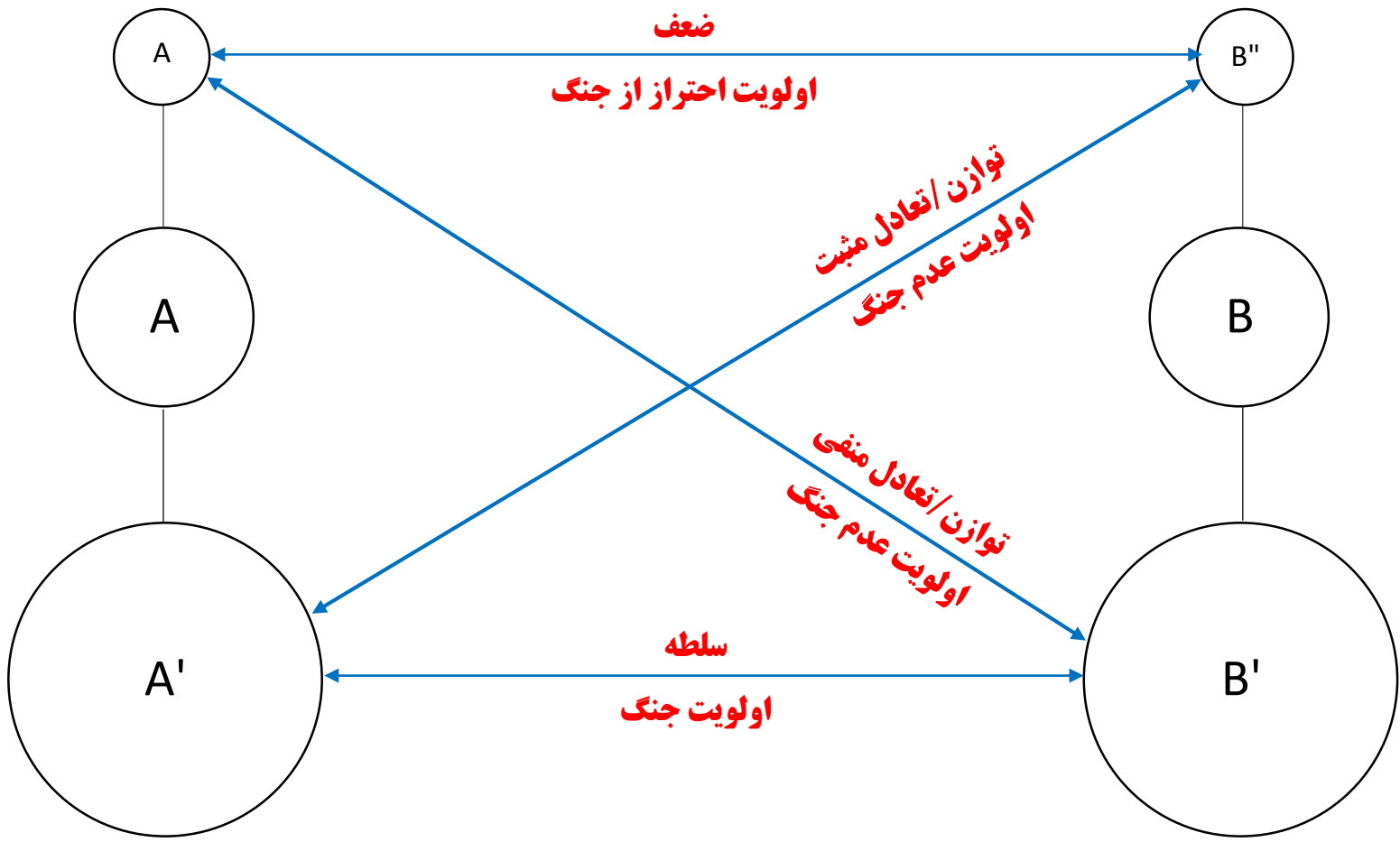
* در چنین شرایطی بازیگر قاعداً به سمت تهدید پیش می رود.

مقدمه دوم) نسبت بین واقعیت و تصورات چیست؟

واقعیت از جنس real است و جنس تصور image است.

ما در جهانی از تصورات زندگی می کنیم. همه ی تصمیم گیری های استراتژیک به یک تصور از پدیده ی مقابل وابسته است. رسیدن به حاق واقع ممکن نیست. تنها دریافت تصویری نزدیک به واقعیت امکان پذیر است.

هر اقدامی براساس تصویری از بازیگر مقابل و برآوردی از توان خود صورت می گیرد. (تصویر صفحه ی بعد)

تصاویر را ما می سازیم.

تصویرپردازی ها:

- به تعبیر قرآن: بنیان مرصوص؛ تصویری محکم شکل می گیرد. ممکن است کم باشیم ولی قدرت بالایی داریم: کم من فته قليلة غلبت فته كثيرة. یک نوع تصویر را باید خودمان تولید کنیم و یک نوع تصویر را خودمان از خود داریم. این جمله از امام خمینی که آمریکا هیچ غلطی نمی تواند بکند، بر همین مبناست.
- به تعبیر قرآن: بیت العنکبوت؛ گاهی منابع قدرت زیادی داریم ولی ضعف نشان می دهیم. خانه ی عنکبوت دچار «وهن» است نه عدم قوت. جهان اسلام قدرت زیادی دارد ولی مقابل عده ی محدودی صهیونیست، ضعف نشان می دهد.

جمع بندی:

تهدیدات عینی تابعی هستند حداقل از دو تصویر:

تصویر بازیگر از خودش

تصویر بازیگر از بازیگر مقابل

پس در نگاه ایجابی، تهدید تقلیل پیدا می کند به تصویر.

ریسک همواره وجود دارد؛ لذا باید تلاش کرد تصاویر نزدیک به واقعیت (تصورات واقعی) به دست آورد.
در گذشته مرز میان تصویر و واقعیت معلوم بوده است. اما امروز ترکیبی از تصویر و واقعیت به وجود آمده است: تصویر واقعی

